

I PREGOVOR

Navršilo se 50 godina redovnog izlaženja časopisa "Poljoprivreda i šumarstvo". Časopis je, naime, počeo da izlazi 1955. godine pod nazivom "Naša poljoprivreda". Taj naziv je nešto kasnije (1959.) promijenjen u "Naša poljoprivreda i šumarstvo", da bi 1964. izlazio kao "Poljoprivreda i šumarstvo", a od 1994. "Poljoprivreda i šumarstvo - Agriculture and Forestry". Vremenom su se mijenjali i izdavači: najprije Poljoprivredna (Poljoprivredno-šumarska) komora, potom strukovna udruženja poljoprivrednih i šumarskih inženjera i tehničara i veterinarara i veterinarskih tehničara. Aktuelni vlasnik i izdavač je Biotehnički institut u Podgorici. Časopis je najprije izlazio četiri puta godišnje, nekoliko godina i dvomjesečno (1957-1962), da bi kasnije ponovo izlazio tromjesečno. Bez obzira što se, formalno, izdavač mijenjao, brigu o njegovom uređivanju i izlaženju vodio je uglavnom Poljoprivredni (Biotehnički) institut.

Prvi urednik časopisa bio je Vojislav Mijušković, dipl.ing., poljoprivrede, u to vrijeme sekretar Poljoprivredne komore Crne Gore. Časopis su kasnije uređivali: Zlata Radulović, dipl.ing. poljoprede (1962-1963), u toku 1964. i 1965. dipl.ing. Branko Bulatović, direktor Poljoprivrednog instituta, a od 1966. do 1993. dr Ljubo Pavićević. Od 1994. urednik časopisa je dr Zora Vučinić.

Kako je vrijeme odmicalo, od prvih poslijeratnih godina do danas, mijenjale su se i prilike, društvene i kadrovske, pa se i karakter časopisa tome prilagođavao. U Uvodnoj riječi Redakcije, objavljenoj u prvom broju časopisa 1955., pored ostalog kaže se: "Namjera je Uredništva da u svom daljem razvitku "Naša poljoprivreda" postane centralni organ propagandno-vaspitnog karaktera u poljoprivredi. Ovo tim prije što je Crna Gora jedina Republika koja nema nikakvog glasila ove vrste. Zbog toga u njemu treba da nađu svoje mjesto svi oni koji se bave bilo kojom vrstom ili granom poljoprivredne proizvodnje. On treba da postane organ u kojemu će se raspravljati cjelokupna poljoprivredna problematika Crne Gore: stručna, ekonomska i organizaciona. Pored praktičnih pitanja u časopisu će se raspravljati i o značajnim pitanjima poljoprivredne teorije. U njemu će se iznositi rezultati rada naših naučnoistraživačkih ustanova, kao i pitanja organizacije poljoprivredne proizvodnje i poljoprivredne službe, pitanja zadrugarstva, prometa i prerade poljoprivrednih proizvoda itd. Pored toga u njemu će se iznositi rezultati i iskustva stečena u radu poljoprivrednih organizacija drugih republika i pratiti tekovine poljoprivredne nauke i prakse uopšte"...

Ovako kompleksno shvaćena uređivačka orijentacija časopisa (koja je u praktičnoj realizaciji bila, u izvjesnoj mjeri, i pod uticajem promjene izdavača), bila je dovoljno široka da se stalno obogaćuje, kvalitetno i sadržajno. U početku časopis je tretirao pretežno opšta, organizaciona i stručna pitanja poljoprivrede, šumarstva i veterinarstva. Zato u prvim godinama izlaženja u njemu dosta često nalazimo priloge o aktuelnim društvenim i političkim temama, stručne savjete, zaključke stručnih udruženja, državnih organa itd. Tokom druge i treće dekade izlaženja časopis sve više poprima karakter stalne naučne i stručne edicije. Tih godina on počinje da objavljuje i radove iz nekih grana opšte biologije i ekologije, oblasti u kojima u Crnoj Gori ranije nije bilo redovnih periodičnih publikacija. U novije vrijeme u časopisu preovlađuju prilozima naučnog i stručnog karaktera. Zbog toga radovi u njemu objavljeni pobuđuju interesovanje stručne i naučne javnosti kako u zemlji tako i u inostranstvu.

Časopis "Poljoprivreda i šumarstvo" u svom poluvjekovnom trajanju stalno je bio značajan faktor borbe za afirmaciju poljoprivrede i šumarstva i srodnih grana. Pratio je sve faze njihova razvoja i uticao na uspon i savremenu orijentaciju poljoprivrede. Postao je najtrajniji vid pamćenja iskustva i misli više generacija. Stoga se on ne može mimoći u istoriji grana kojima se bavio: postao je glasilo trajne vrijednosti i integralni dio razvoja naše stručne i naučne misli.

Za svoj rad i doprinos unapređenju privrednih i naučnih oblasti kojima je bio posvećen, časopis je postigao zavidan renome i dobio veći broj priznanja - diploma, zahvalnica, plaketa i sl. Povodom 25 godina izlaženja odlikovan je Ordenom zasluga za narod sa srebrnim zracima. Razmjenjivan je sa većim brojem srodnih časopisa u zemlji i inostranstvu. Osim toga, neki naučni radovi u njemu objavljeni referisani su i u nekoliko najznačajnijih svjetskih referativnih časopisa, što je omogućilo da sa rezultatima tih radova budu upoznati zainteresovani i u zemljama gdje časopis nije razmjenjivan.

Iako se časopis, zbog nedostatka finansijskih sredstava, često borio za opstanak, u čemu je dijelio sudbinu sličnih publikacija i u drugim krajevima ondašnje države, ipak je, prilagođavajući se prilikama i zahvaljujući pomoći i razumijevanju onih koji su dugoročnije sagledavali značaj i mjesto poljoprivrede i šumarstva, uspio da preživi čak i vrijeme teških sankcija i velike inflacije. Nažalost, to je period kad je časopis morao da ograniči svoje komunikacije sa drugim sredinama, posljedice čega se i danas osjećaju.

*

Povodom 50 godina izlaženja "Poljoprivrede i šumarstva" Uredništvo je ocijenilo da bi bilo nužno da se sačini Bibliografija časopisa za godine 1955-2005. Naučni, kulturni i opšti značaj jednog takvog poduhvata ne treba posebno isticati. Bibliografija, ovdje objavljena, urađena je na savremenim principima koji se

primjenjuju za takve publikacije. Njena funkcionalnost se obezbjeđuje hronološkim pregledom bibliografskih jedinica po godinama izlaženja, brojevima časopisa i odgovarajućim stranama i njihovim razvrstavanjem u 23 tematske oblasti. Sve bibliografske jedinice, bez obzira na tematsku oblast, numerisane su u kontinuitetu. Registar autora, koji čini naredno poglavlje "Bibliografije", povezuje imena autora sa tom numeracijom, čime se omogućava relativno jednostavno i brzo pronalaženje potrebnih referenci, bilo da se pođe od tretirane oblasti ili od autora.

Raspoređivanje jedinica po tematskim oblastima, iako u osnovi određeno glavnimom sadržaja, ponekad je izazivalo nedoumice zbog njihove višeznačnosti, ponekad i preklapanja. Raspored je, stoga, urađen prema glavnom tretiranom predmetu. Ipak, zbog razlika u zainteresovanosti korisnika Bibliografije, u nekim slučajevima jedinice su razvrstane ne samo u osnovnu, već i u druge odgovarajuće tematike oblasti. Tako su, npr., neka pitanja veterinarstva našla mjesto i u tematskoj oblasti "Iz istorije crnogorske poljoprivrede", ili: "medonosno bilje" je svrstano i u oblast "Pčelarstvo" i "Bioekologija". Itd.

Prije ove, "Poljoprivreda i šumarstvo" je objavila i četiri parcijalne bibliografije svog časopisa: za godišta I-XII (1955-1966); XIII-XX (1967-1974); XXI-XXV (1975-1979) i XXVI-XI (1980-1994). Njih je, sa svojim saradnicima u Poljoprivrednom institutu, svojevremeno sačinio priređivač i ove Bibliografije. One su takođe obrađene po tematskim oblastima, ali ne i hronološki odvojeno po godinama već za odgovarajući višegodišnji period, i prema prezimenima autora. Zbog toga je, za njihovo korišćenje kod pripreme ove Bibliografije, trebalo prekomponovati jedinice u okviru tematske oblasti i dati im odgovarajući broj. Bez obzira što ove parcijalne bibliografije nijesu mogle da se neposredno upotrijebe pri sastavu ove pedesetogodišnje, one su odigrale značajnu ulogu u dosadašnjem korišćenju odgovarajućih podataka.

Ova Bibliografija obuhvata, dakle, za naše prilike značajan period, ne samo po trajanju nego i po vremenu na koji se odnosi (1955-2005). S obzirom da je časopis razmatrao pitanja iz više oblasti prirodnih nauka (jer drugih specijalizovanih časopisa u Crnoj Gori nije bilo), Bibliografija nudi informacije o veoma različitim temama, o problemima čiji se značaj mora posmatrati i u njihovoj interakciji. O toj raznovrsnosti svjedoči i broj tematskih oblasti (23), čiji je sadržaj mogao biti i razudjeniji. Građa koja je ovdje sakupljena i sistematizovana omogućuje da se identifikuju i kroz dugi period prate odgovarajuće promjene kao rezultat kako prirodnih tako i političkih i individualnih uticaja. Ona će korisno poslužiti naučnim radnicima u njihovom tekućem radu, kao i onima koji se budu bavili istorijatom tog razvoja i njegovim uticajem na opšt društvena kretanja u Crnoj Gori.

Bibliografija obuhvata 2155 jedinica, 740 autora i 178 jedinica bez naznake autora. Po tematskim oblastima to izgleda ovako: Zemljište, melioracije, dubrenje, erozija: 86 jedinica; Njivske kulture (ratarstvo, povrtarstvo, cvijeće, ljekovito bilje): 208; Livadarstvo i pašnjarstvo: 23; Voćarstvo i prerada voća: 221; Vinogradarstvo i

vinarstvo: 82; Šumarstvo, drvna industrija, lovstvo: 87; Zaštita bilja: 188; Zaštita prirode: 40; Stočarstvo, pčelarstvo, ribarstvo: 192; Veterinarstvo: 116; Biologija i ekologija: 191; Meteorologija, klimatologija, hidrologija: 38; Ekonomika poljoprivrede i srodne grane: 128; Nauka i školstvo: 22; Mehanizacija: 17; Rad društava, kongresi, savjetovanja, izložbe: 128; Iz rada Poljoprivredne komore: 29; Iz prošlosti crnogorske poljoprivrede: 48; Prevedeni radovi: 32; Prikazi: 118; Informacije, Razno: 14; In memoriam: 114; Saopštenja Redakcije, Bibliografije: 34.

U nadi da će ova Bibliografija odgovoriti svrsi zbog koje je sačinjena, da će saradnici koji su objavljivali svoje priloge u proteklih pedeset godina u njoj naći sistematizovane rezultate svojih napora, a budući čitaoci koristan izvor informacija, Uredništvo predaje ovu Bibliografiju naučnoj i stručnoj javnosti.

Uredništvo